

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **a) Bytové družstvo Stříbrského 686 – 689,** se sídlem Stříbrského 689, Praha 11, **b) Bytové družstvo Novomeského 690 – 692,** se sídlem Novomeského 690/2, Praha 11, oba zastoupeni JUDr. Petrem Kužvartem, advokátem se sídlem Za Zelenou liškou 967/B, Praha 4, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy,** se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti společnosti **Skanska, a. s.,** se sídlem Líbalova 1/2348, Praha 4, proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2011, č. j. 6 Ca 1/2008 – 64,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2011, č. j. 6 Ca 1/2008 – 64, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2011, č. j. 6 Ca 1/2008 - 64, bylo rozhodnuto, že společnost Skanska, a. s. (dále jen „stěžovatelka“) není osobou zúčastněnou na řízení. V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že v dané věci stěžovatelka nesplnila formální podmínku ve smyslu ust. § 34 odst. 1 s. ř. s., neboť ve stanovené patnáctidenní lhůtě nereagovala a oznámení, že uplatňuje práva osoby zúčastněné na řízení, zaslala soudu až cca dva roky a dva měsíce po marném uplynutí lhůty.

Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost, ve které vyjádřila zásadní nesouhlas se způsobem doručení vyrozumění o probíhajícím řízení. Městský soud si podle jejího názoru vyložil ust. § 42 odst. 4 s. ř. s. příliš extenzivně. Okruh osob, které mohou mít zájem uplatňovat práva osob zúčastněných na řízení, nelze nikdy určit zcela přesně. Podle logiky, kterou městský soud použil v odůvodnění napadeného usnesení, by tak mohlo být osobám zúčastněným na řízení doručováno pokaždé způsobem podle citovaného ustanovení, jelikož nikdy nelze jednotlivě určit úplný výčet osob přicházejících v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení. Takový výklad předmětného ustanovení však nelze akceptovat. V daném případě mohl městský soud odvodit okruh osob zúčastněných na řízení od okruhu účastníků předcházejícího správního řízení. Těmto osobám mělo být vyrozumění o probíhajícím řízení doručeno způsobem podle ust. § 42 odst. 1 s. ř. s., jelikož nemohlo být pochyb o tom, že se jedná o osoby, které mohou být případným zrušením předmětného rozhodnutí přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech. Počet těchto osob nebyl vysoký, byly jednoznačně identifikovatelné a v jejich případě proto nebyl důvod k doručování podle ust. § 42 odst. 4 s. ř. s. Je přitom zcela zřejmé, že stěžovatelka jako žadatelka o vydání stavebního povolení a stavebník obytného souboru, by byla v případě zrušení předmětného rozhodnutí dotčena ve svých právech a povinnostech nejcitelněji ze všech těchto osob, a měla proto právo být o probíhajícím řízení řádně vyrozuměna způsobem podle § 42 odst. 1 s. ř. s., aby mohla uplatnit práva osoby zúčastněné na řízení. Nesprávným postupem městského soudu při doručování vyrozumění o probíhajícím soudním řízení byla stěžovatelka zkrácena na svých právech, zejména na právu na spravedlivý proces. S ohledem na výše uvedené stěžovatelka navrhla, aby napadené usnesení bylo zrušeno a věc byla vrácena městskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a přitom sám shledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž musel přihlédnout z úřední povinnosti.

V daném případě byla podána žaloba proti rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, ze dne 19. 10. 2007, č. j. S-MHMP 318571/2007/OST/Pi/Čv, jehož výrokem I. bylo podle ust. § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“) změněno rozhodnutí odboru výstavby Úřadu městské části Praha 11 ze dne 25. 5. 2007, č. j. OV/2007/001168/Vac-sp, vydané podle ust. § 115 zákona č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ve věci povolení stavby „Obytný soubor Milíčov – Praha 11 část Sever 3 bytové domy (6 sekcí), veřejné osvětlení, komunikace, zpevněné plochy“, k žádosti stěžovatelky tak, že z výroku se závazné podmínky pro provedení stavby číslo 13, 19, 23, 25 vypouštějí a čísla závazných podmínek pro provedení stavby číslo „14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 24“ nahrazují čísly „13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21“ a ve zbytku bylo toto rozhodnutí potvrzeno. Na základě opatření předsedy senátu ze dne 4. 9. 2008 bylo podle ust. § 42 odst. 4 s. ř. s. vyrozumění ze dne 8. 10. 2008 o probíhajícím řízení osobám, které přicházely v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, doručeno vyvěšením této písemnosti na úřední desce soudu a dále uveřejněno způsobem umožňujícím dálkový přístup a taktéž na úřední desce Úřadu městské části Praha 11 a úřední desce Magistrátu hlavního města Prahy. V uvedeném vyrozumění byly osoby

přicházející v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení vyzvány, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto vyrozumění oznámily, zda budou v tomto řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení s tím, že takové oznámení lze učinit pouze v této lhůtě.

Podle ust. § 42 odst. 4 s. ř. s. je-li zřejmé, že doručování osobám zúčastněným na řízení bude neúměrně zdlouhavé, nákladné, administrativně náročné anebo nemožné, zejména pro jejich velký počet nebo proto, že je nelze jednotlivě určit, lze jim na základě opatření předsedy senátu doručit vyvěšením rozhodnutí nebo jiné písemnosti na úřední desce soudu. Soud může též uveřejnit své rozhodnutí nebo jinou písemnost způsobem umožňujícím dálkový přístup anebo na úřední desce obecního úřadu.

Citované ustanovení stanoví předpoklady, za jejichž splnění lze doručovat vyvěšením na úřední desce soudu. Současně obsahuje příkladný výčet situací, kdy se může o neúměrnou zdlouhavost, nákladnost, administrativní náročnost či nemožnost běžného způsobu doručování jednat.

Jedním z kritérií, při jehož naplnění lze aplikovat ust. § 42 odst. 4 s. ř. s. je neúměrnost doručování při běžném způsobu, tj. nepoměr mezi náklady doručování v širším smyslu (nejen náklady finančními, ale také časovými, administrativními a náklady v podobě zvýšeného rizika chyb při doručování a s tím spojených procesních důsledků atd.) a zájmem na tom, aby každé osobě zúčastněné na řízení bylo zaručeno, že se do její dispoziční sféry dostanou písemnosti mající význam pro řízení. Důvodem této neúměrnosti může být např. velký počet adresátů (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 8. 2010, č. j. 7 Afs 6/2010 - 201). Dalším kritériem je pak nemožnost doručování, např. proto, že adresáty nelze jednotlivě určit.

Složitosti v doručování musí mít kvalifikovanou intenzitu, tj. musí jít o „neúměrně“ zdlouhavé, nákladné či administrativně náročné doručování. Zároveň musí být zřejmé, tzn. evidentní, že potíže s doručováním se objeví. Již v době, kdy soud zvažuje, jaký způsob doručování zvolí, musí tedy existovat konkrétní skutkové důvody pro závěr, že potíže s doručováním nastanou. Při interpretaci citovaného ustanovení je třeba dále vycházet z jeho účelu, kterým je zejména zabránit nepřiměřenému administrativnímu přetížení soudu či průtahům v řízení. Toto ustanovení je však třeba vždy interpretovat v souladu se smyslem institutu osob zúčastněných na řízení tak, aby byla chráněna procesní práva těchto osob. Je přitom nepochybné, že při doručování podle ust. § 42 odst. 1 s. ř. s. jsou faktické možnosti adresáta seznámit se s doručovanou písemností mnohem větší než při doručování podle ust. § 42 odst. 4 s. ř. s. Z důvodu ochrany procesních práv osob zúčastněných na řízení je proto třeba využívat postupu podle ust. § 42 odst. 4 s. ř. s. obezřetně a zpravidla jen v těch případech, kdy by snaha doručit každému subjektu jednotlivě vedla s velkou pravděpodobností k podstatnému prodloužení délky řízení či by dokonce skončení řízení fakticky znemožnila anebo kdy by doručování jednotlivým osobám zúčastněným na řízení bylo sice technicky bezproblémové a v reálném čase proveditelné, avšak neúměrně finančně náročné.

Z obsahu soudního spisu ale není zřejmé, z jakého důvodu městský soud postupoval při doručování vyrozumění o probíhajícím řízení podle ust. § 42 odst. 4 s. ř. s., tj. zda existovaly konkrétní skutkové důvody pro závěr, že nastanou potíže s doručováním a jaké.

Zda to bylo např. pro velký počet účastníků nebo proto, že je nebylo možno jednotlivě určit, příp. z jiného důvodu. Nejvyšší správní soud za této situace nemohl na základě uplatněné stížní námitky přezkoumat procesní postup městského soudu a posoudit, zda byly splněny zákonné podmínky pro doručování vyrozumění podle ust. § 42 odst. 4 s. ř. s. Posouzení této otázky je pro danou věc zásadní, neboť pokud by tyto podmínky nebyly splněny, jednalo by se o procesně neúčinné doručení. Řízení před městským soudem by pak bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) a § 109 odst. 3 s. ř. s.], neboť v důsledku toho by byla stěžovatelce a dalším osobám, které přicházejí v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, odepřena možnost uplatnit jejich procesní práva v řízení před městským soudem.

Nejvyšší správní soud z důvodu nepřezkoumatelnosti zrušil napadené usnesení městského soudu a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, neboť neshledal důvody pro jeho nařízení.

V dalším řízení je městský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2011

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu